

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

VII. An Relatio formalis Prædicamentalis sit forma fundamento intrinseca,
an extrinseca.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

D V B I V M VI.

In quo præcisè distinguatur Relatio transcendentis à Prædicamentali.

CLXXXIX. **N**onnulli in eo eam præcisè distinguunt, quod transcendentalis non petat distinctionem realem à suo termino, secus prædicamentalis. Sed

CLXXXX. Contrà est 1º, quod nec prædicamentalis, prædicabilitatis videlicet speciei ad individuum, petat distinctionem realem à suo termino; nec transcendentalis eam renuat, ut in cognitione Petri patet: 2º, quod sicut transcendentalis in cognitione prout est sui ipsius cognitio, non petit distinctionem realem à suo termino; ita nec Relatio similitudinis A. prout est seipsa similis similitudini B. eam petit.

CLXXXXI. Dices, non datur Relatio sui ad seipsum, five ut loquitur P. Comptonus Disp. 11. Metaph. Sect. 13. Relatio non potest esse inter extrema non realiter distincta; quia Relatio est quædam oppositio, unde Aristoteles in Post-Prædicamentis inter oppositiones unam numerat *relativam*; sed ubicumque est oppositio est distinctio; nam oppositio intercedit necessariò inter extrema realiter distincta; ejusdem enim ad seipsum non datur unio, ac proinde nec oppositio, ob defectum distinctionis, ergò, &c.

CLXXXXII. Confirmatur: ex eodem ibidem. Theologi inde probant realem distinctionem inter Personas Divinas, quia inter illas datur vera Relatio seu oppositio relativa, ergò censent ad veram Relationem requiri distinctionem realem.

CLXXXXIII. Respondeo, distinguendo assumptum, non datur Relatio sui ad seipsum 1º. intentionalis, concedo assumptum: 2º. intentionalis, nego assumptum. Talis enim est Relatio superioris & inferioris, speciei & individui, &c. ad probationem assumpti distingue proportionaliter. Relatio est quædam oppositio determinatè 1º. intentionalis, nego assumptum: 1º. aut 2º. intentionalis disjunctivè & indeterminatè, concedo assumptum.

Ad Confirmationem

CLXXXXIV. Respondeo, Theologos probare distinctionem realem inter Personas Divinas ex oppositione relativa inter illas, non quacumque, ut patet, sed 1º. intentionalis & reali; ex quo erui non potest, non dari aliam 2º. intentionalem & rationis; unde Petrus dici non debet realiter idem secum formaliter, sed ratione nostra tantum, & sub conceptu formaliter identificante Petrum secum, sic ut realiter nonnisi fundamentaliter sit idem secum, prout realiter nonnisi fundamentaliter est homo, prout ly *homo* condistinguitur contra hunc hominem, ut Tract. 1º. Disp. 1ª. vidimus.

CLXXXXV. Alii, ut Cajetanus, Suarez, Conimb. Comptonus, &c. Relationem transcendentalem à prædicamentali in eo distinguunt, quod transcendentalis non respiciat suum terminum omnino gratiis, seu purè ut terminum, id est, aliam denominationem ei non dando, quam respecti, prout visio v. g. præter denominationem respecti, dat etiam objecto denominationem visi.

CLXXXXVI. Rejicitur distinctio ista à plerisque, eo quod in omnium sententia creatura respiciat Deum Relatione transcendentali, & tamen ipsum

respicit purè ut terminum. Sed hæc impugnatio non placet; quia creatura Deum creationis Relatione respicit, creatio autem præter denominationem respecti, dat Deo denominationem creatoris, ac proinde Deum non respicit ut purè terminum: igitur aliter.

CLXXXVII. Contrà est, quod juxta illam sententiam Relationes prædicamentales in unione, in cognitione, ut prædicabilitas v. g. &c. fundatæ, sint transcendentales, quia hæc præter denominationem respecti, dant suo objecto denominationem uniti, prædicabilis, &c. His itaque præ aliis probabilibus sententiis rejectis, sit

R E S O L U T I O.

CLXXXVIII. **D**ico, Relatio Transcendentalis à Prædicamentali in eo distinguitur, quod illa sit essentialis quoad nos fundamento, quod proximè denominat; hæc verò nonnisi accidentalis.

CLXXXIX. Probatur, quia Transcendentalis ab eo dicitur, quod omne Prædicamentum, saltem quoad nos, transcendat; Prædicamentalis, quod in hoc solo Prædicamento ponatur, quæ distinctio sufficit & maximè vera videtur, ergò, &c.

D V B I V M VII.

An Relatio formalis Prædicamentalis sit forma fundamento intrinseca, an extrinseca.

CC. **V**ix in tota Philosophia quæstio est, quæ magis moveatur, & disputeretur accuratius, quam hæc, eo quod Relatio omnia fere tangat, & quæ tangit referat: quod autem hic controversitur præsertim est 1º. an Relatio formalis Prædicamentalis sic sit fundamento intrinseca, ut ab eo realiter modaliter distinguatur. 2º. an Relatio formalis Prædicamentalis sic sit fundamento intrinseca, ut ita sit tota intrinseca fundamento connotando terminum extrinsecum, ut ab eo nequidem realiter modaliter distinguatur; vel sic, ut sit partim intrinseca fundamento, partim extrinseca, utpotè fundamento & termino æquè 1º. identificata. 3º. an sit tota extrinseca soli conceptui realiter identificata, & nonnisi per denominationem extrinsecam fundamento & termino conveniens. Pro quibus, sit

R E S O L U T I O I.

CCI. **D**ico 1º. contrà Scotistas communiter post Scotum in 2º. Dist. 2ª. q. 4. & Thomistas etiam communiter; (an cum D. Thomæ? infra apparebit) Relatio formalis Prædicamentalis, non est fundamento intrinseca, sic ut ab eo realiter modaliter distinguatur.

CCII. Probatur 1º. vel etiam ex ipso D. Thomæ Quæst. 7. de potentia art. 3º. ubi docet, Relationem non facere compositionem cum subiecto: non significare aliquid in subiecto manens: desinere sine mutatione fundamenti, &c. Et Opusc. 48. Tract. 5º. de Prædicamento ad aliquid cap. 2º. Si quis in India modo fieret albus (inquit) fieret similis mihi, & ego sibi, nulla in me facta mutatione: similitudo enim jam in me nullam rem addit, supra albedinem, quæ realiter sit in me. Similia ferè habet cap. 1º. & 3º. ergò, &c.

CCIII. Dices, cum P. Comptono Disp. 11. Metaph. Sect. 7. verba illa Divi Thomæ explicari debent juxta hæc alia ejusdem 1. p. q. 28. art. 2º. ad 2º. Sicut in rebus creatis in illo, quod dicitur relative,

non

non solum est invenire respectum ad alterum, sed etiam aliquid absolutum, ita & in Deo: sed tamen aliter & aliter: nam id quod invenitur in creatura, præter id quod continetur sub significatione nominis relativi, est alia res, in Deo autem non est alia res, sed una & eadem. Item 4°. contrā Gent. cap. 14. art. 1°. Relatio realiter adveniens substantiæ, & postremum & imperfectissimum esse habet, quia non solum præexigit esse substantiæ, sed etiam esse aliorum accidentium, ex quibus creatur Relatio, sicut unum in Quantitate causat equalitatem, & unum in Qualitate similitudinem. Quid clarius? addit P. Comptonus, ergo, &c.

cciv. Respondeo ad 1um. nihil inde contrā nos erui posse, quia S. Thomas ibi tantum intendit contrā Porretanum salvare Dei simplicitatem, quæ non fit in creatura, propter quod dicit, in creatura præter id quod continetur sub significatione nominis relativi, id est, Relatione & ejus immediato denominato, albedine v. g. quantitate, &c. Est alia res videlicet substantia. In Deo autem, non est alia res. Ex quo tantum sequitur immediatum denominatum Relationis in creaturis esse aliam rem à mediato, in Deo autem non dari mediatum.

ccv. Resp. ad 2um nihil plus ex eo, quam ex præcedenti contrā nos erui posse, quia ibi tantum intendit D. Thomas salvare identitatem Relationum Divinarum cum Dei substantia & ab alio independentiam, contrā nostram à substantia nostra distinctionem & ab alio dependentiam, quod totum salvatur dicendo, Relationes in nobis identificari conceptibus relativantibus secundum modum operandi spectatis, juxta dicta supra de intentione formali universalificante; ut sic enim Relatio in nobis est realiter adveniens, id est, conceptus realiter existens adveniens substantiæ. Item & postremum & imperfectissimum esse habet, utpotè esse conceptum tantum: & denique non solum dependet ab esse substantiæ tamquam denominato & fundamento, saltem remoto, sed etiam, ut ibidem loquitur, ab esse aliquid exterioris, conceptus scilicet. Hæc autem explicationes mihi tantò sunt probabiliores quod alioqui, non nisi contortè loca ex q. 7. de potent. & Opusc. 48. num. 200. citata explicari possint, & alioqui videatur S. Thomas apertè sibi contradicere. Quod autem 2°. contrā Gent. cap. 12. num. 3°. dicat Deum non referri ad res in tempore productas per Relationem realiter in ipso existentem, quia non mutatur, & ut loquitur num. 4°. Cuicumque aliquid de novo advenit, necesse est illud mutari, vel per se, vel per accidens, &c. Non obstat, sed, cum inde insinuetur Deum solum referri ad res in tempore productas per Relationem ipsi extrinsecam, Resolutionem nostram confirmat, præsertim cum de Relatione in nobis non dicat esse intrinsecam, sed ab exteriori, ut statim vidimus: imò Opusc. 48. Tract. 5°. de Prædicamento ad aliquid dicit, Relationem à Qualitate extrinsecè distinguui.

ccvi. Probatur 2°. ratione. Sicut compositum ut tale non est modus animæ vel corpori intrinsecus, ab eoque modaliter distinctus; ita nec Relatio est modus fundamento vel termino intrinsecus, ab eoque modaliter distinctus: non enim est major ratio in uno unum modum multiplicandi, quam in alio. Vnde D. Thomas q. 7. de potent. art. 8°. ait Relationem non facere compositionem cum subjecto. Puta realem ut opponitur intentionali, ergo, &c.

ccvii. Probatur 3°. quia ex opposita sententia sequitur ad levissimum frondis vel atomi motum

resultare infinitos modos Relationum, præsentia, distantia, similitudinis, dissimilitudinis, &c. in omnibus entibus totius mundi; sed hoc est absurdum, ergo, &c. Probatur minor, quia non est assignabilis causa determinans entia ista ad tales entitates novas in se producendas: non enim frons ipse, quia plerumquæ nimium distat, nec agere potest in distans: non etiam ipsamet entia, quia quis illis vellicat aurem ut ad levissimum frondis, plerumque summè distantis, motum evigilent, & tot novas entitates in se producant; neque id refundi potest in propensionem naturalem ipsorum, nam cum uno potius tempore, quam alio illas producant, & non nisi dicto motu facto, natura instituisse debuisse suos emissarios cursores, qui quam citissime cætera entia talis motus recens facti certiora facerent, quod est plusquam delirium. Vnde D. Thomas Opusc. 48°. Tract. 5°. de Prædicamento ad aliquid cap. 2°. dicit, Si quis in India modo fieret albus, fieret similis mihi & ego sibi, nulla in me facta mutatione; similitudo enim in me nullam rem addit, supra albedinem quæ realiter sit in me, ut pater.

ccviii. Nec salubriter hoc absurdum devorant nonnulli dicentes id admitti posse, quia Relationes non sunt simpliciter aliquid, sed ad aliquid: Ens enim & aliquid convertuntur; ens autem univocè dividitur in respectivum & absolutum; ac proinde licet Relationes non sint simpliciter ens aut aliquid absolutum, sunt tamen simpliciter ens, & aliquid respectivum, sive simpliciter aliquid ad aliquid. Adde ex dicendis in Physica de ubi, Relationes in illa sententia non esse modos dicendas, sed res, quæ in omnium sententia sunt simpliciter ens absolutum & aliquid; ex qua etiam parte multiplicabuntur entia, scilicet unio Relationis, & Relatio uniti ad Relationem, subjectum, &c. sine necessitate.

ccix. Confirmatur: unitas sive similitudo formalis duorum est quædam prædicabilitas de multis ut supra num. 159. vidimus; sed prædicabilitas formalis non est prædicabilibus suis intrinseca, ergo nec Relatio relativis.

ccx. Probant alii 1°. communiter ex Aristotele 5°. Physic. Text. 10. & 11. Ad Relationem non datur motus, quia Relatio fit ad mutationem alterius: ille autem (ut patet) ad eam dari deberet si Relatio distinguatur, &c. Sed hæc probatio non placet, quia responderi potest Aristotelem solum negare resultantiam sive motum à Relatione realiter distinctum, non verò ipsam esse ipsamet sui resultantiam & motum, prout esse deberet, ne alioqui in actionibus & relationibus inter se realiter distinctis admittere oporteret processum in infinitum, ad quem vitandum dicitur actio fieri seipsa, unio uniri seipsa &c. si enim pater v. g. genito filio producat in se paternitatem per actionem realiter distinctam, paternitatem & istam actionem respiciet per Relationem novam causæ ad effectum, quam etiam producere debebit & respicere, &c. & sic in infinitum. Quod verò alii hinc inferunt saltem fore, ut Deus, posito fundamento, termino & ratione fundandi, Relationem impedire possit, per subtractionem concursus, cum tamen sit impossibile illam non sequi illis positis; mihi non est majoris efficacæ; quia responderi potest illas Relationes esse omnino necessarias, non secus ac ubicationes, durationes, &c. de quibus in Physica. Deinde responderi potest Aristotelem tantum negare ad Relationem

dari motum 1°. intentionalem, quia ipsa fit ad mutationem conceptus, ut infra docebimus.

CCXI. Probat 2°. alii cū P. Arriaga Disp. 12. Log. Sect. 6^a. dantur duo similia finē Relatione realiter distincta, ut v. g. duæ similitudines, ergo idem de omnibus dicendum. Verum hoc argumentum non est efficacius altero, quia imprimis optimè negari potest antecedens; ex eo enim, quod duæ similitudines referantur ad invicem per similitudinem realiter distinctam, non magis sequitur processus in infinitum (quem sequi malè putat P. Arriaga) quam ex eo, quod universalitas, quæ est aliis ratio prædicandi ut quod, apta sit prædicari ut quod per universalitatem realiter distinctam: ratio est, quia semper intervenire debet novus conceptus universalificans, in quo pro voluntatis arbitrio sisti possit. Deinde retorquetur argumentum hoc modo: datur aliquis effectus finē actione realiter distincta, aliquod unitum finē unione realiter distincta, ergo idem de omnibus dicendum, consequentia est apertè falsa & contrà ipsum Arriagam; & ratio disparitatis quam adfert Arriaga, videlicet, quod effectus alii sint indifferentes ut pendeant ab hac vel illa causa; duæ albedines verò existentes, vel duæ earum similitudines, non sint indifferentes ut sint inter se similes, etiam divinitus, sed necessariò sunt tales; nulla est, quia, ut diximus, non sunt tales fundamentaliter, nisi interveniat conceptus unificans, qui abesse & adesse potest, illis existentibus.

CCXII. Adde tamen, quod sicut duæ albedines non sunt sibi invicem albedines per aliam albedinem, eo quod sint sibi ipsi essentialiter, quod aliis dant accidentaliter; ita nec duæ similitudines esse possunt sibi invicem per aliam similitudinem similitudines, eo quod sint sibi ipsi essentialiter, quod aliis dant accidentaliter, sic nempe, ut similitudo sit Prædicamentalis respectu fundamenti, & quodammodò transcendentalis ab eo, quod necessariò concipiatur similis omni similitudini, sive existenti, sive non, seu similitudini præscindendo ab ejus existentia vel non existentia; & dissimilis omni enti, quod est diversæ naturæ; idem enim esse isto sensu similitudinem & dissimilitudinem, vel ipsi Adversarii fateri debent, dum dicunt Relationem saltem inadæquatè fundamento identificari.

CCXIII. Probat 3°. P. Oviædis Disp. 9. Metaph. punct. 4°. si Relatio distingueretur realiter intrinsecè à fundamento & termino, una Relatio fundaret aliam: Relatio enim identitatis inter Petrum & Ioannem esset diversa à Relatione similitudinis inter duo alba, ac proinde fundaret aliam Relationem diversitatis, & hæc aliam, & sic in infinitum. Sed hæc probatio rejicitur ut præcedens P. Arriagæ, & retorquetur in actionem: quæro enim quare actio seipsa, in sententia P. Oviædi & aliorum, pendeat ab hoc principio tamquam proprio modificato, & non seipsa ab alio, sic ut ab alio, quam proprio modificato, saltem divinitus, pendere possit per actionem realiter distinctam? Respondebit, quia ex eo quod actio seipsa ab hoc principio tamquam proprio modificato non penderet, sequeretur processus in infinitum; non verò ex eo quod ab alio quam proprio modificato seipsa non penderet: similiter respondeat Relationes illas inter se & ad alias referri seipsis, quia alioqui sequeretur processus in infinitum (ut ait,) unde malè trahit paritatem ab actione ad Relationem hoc modo, sicut actio à proprio modificato dependet seipsa, & non

seipsa ab alio, quam proprio, ita Relatio identitatis Petri ad identitatem Ioannis refertur seipsa, & non seipsa ad alias; malè inquam, quia si ad alias non referreretur seipsa, sequeretur processus in infinitum, qui non sequitur ex eo, quod actio non pendeat seipsa ab alio, quam proprio modificato.

CCXIV. Addo tamen allatas probationes in aliorum sententia esse plerumque efficacissimas, quod colligendum erit ex diversis uniuscujusque principis; quam tamen sint infirmæ in nostra sententia, ostendisse sat est.

RESOLUTIO II.

CCXV. Dico 2°. contrà plerosque Nominales, quos sequuntur PP. Arriaga Disp. 12. Log. Sect. 5, numer. 19. Hurtadus Disput. 15. Metaph. Sect. 2^a. Oviædis Controv. 9. Metaph. Sect. 4. numer. 19. imò etiam Suarez & plures alii locis Resolunt. præcedenti citatis. Relatio prædicamentalis est forma fundamento & termino extrinseca, ab eisque realiter adæquatè distincta: est Aureoli in 1um. Dist. 30. q. 1^a. apud nostrum Bachonem in 1um. Dist. 28. q. 1. art. 2°. ubi sic scribit: Aureolus Dist. 30. q. 1. art. 2°. tenet, quod Relatio accepta pro habitudine non habet esse circumscripto omni opere intellectus & sensus: imò illud, quod est in rebus de Relatione sunt fundamenta & termini, habitudo vero inter illa est solum objectivè in anima cogitativa: & q. 2^a. art. 1°. declarat se sic: Relatio realis non dicitur eo quod est in actu (puta 2°) in re, sed eo quod est in re secundum potentiam propinquam, ita quod cogitar intellectus illam reducere in actu. Est similiter Henrici Quodl. 7. q. 1. in Resp. ad 2um Arg. etiam apud nostrum Bachonem loco citato art. 3°. ubi sic scribit, Henricus Quodl. 7° q. 1. &c. declarat suam opinionem, nempe quod Relatio non sit aliquid reale secundum propriam & formalem rationem, Sic in omni Prædicamento aliud est res Prædicamenti, aliud ratio formalis Prædicamenti: formalis enim ratio Prædicamenti à re ipsa Prædicamenti præcisa non est nisi nomen 2^a intentionis. Id est, post conceptum, ut Tract. 1. Disput. 1. probatum est. Neque ab hac sententia alienus videtur Aristoteles 6. Metaph. textu cap. 8ⁱ. cap. ult^o. ubi de entibus prædicamentibus ait: entia, quæ sunt in rei veritate, aut sunt quale, aut quantum, aut si quid aliud, copulat aut dividit mens. Imò sententia nostra omnino videtur D. Thomæ locis à numer. 199. citatis; putoque eam debere esse omnium omnino Nominalium aliquousque Prædicamentum Relationis à cæteris distinguendum.

PROBATUR

1ª Pars Resolutionis.

CCXVI. Probat 1ª pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 2^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 3^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 4^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 5^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 6^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 7^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 8^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 9^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 10^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 11^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 12^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 13^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 14^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 15^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 16^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 17^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 18^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 19^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 20^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 21^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 22^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 23^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 24^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 25^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 26^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 27^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 28^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 29^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 30^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 31^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 32^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 33^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 34^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 35^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 36^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 37^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 38^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 39^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 40^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 41^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 42^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 43^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 44^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 45^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 46^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 47^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 48^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 49^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 50^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 51^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 52^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 53^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 54^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 55^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 56^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 57^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 58^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 59^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 60^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 61^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 62^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 63^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 64^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 65^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 66^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 67^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 68^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 69^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 70^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 71^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 72^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 73^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 74^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 75^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 76^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 77^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 78^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 79^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 80^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 81^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 82^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 83^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 84^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 85^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 86^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 87^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 88^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 89^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 90^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 91^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 92^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 93^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 94^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 95^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 96^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 97^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 98^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 99^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca. Probat 100^a pars. Relatio Prædicamentalis non est fundamento & termino intrinseca, ergo est extrinseca.

ergo ut formalis intrinseca denominatio relativi, & forma intrinseca Relationis, sit in fundamento. pendet à positione termini extrinseci (quod fatentur) plerumq; summè diffusi. Atqui hoc intelligi non potest, ergo, &c. probatur minor, quia ut Resolut. 1^a. argumentabamur contrà Thomistas, non est assignabilis causa determinans fundamentum, ut se jam denominet formaliter intrinsecè relativum, potius quam antè; non enim ipse terminus, quia omnino extrinsecus & plerumque summè diffusus, nec determinare potens in distans sine medio: non etiam ipsum fundamentum, ut rectè suprà probavimus, ergo, &c.

CCXVII. Probatur antecedens pro 2ª parte eodem argumento, loco fundamenti ubique ponendo terminum, hoc modo, posito solo termino non est in fundamento, &c.

CCXVIII. Respondet 1°. Suarez & plurimi alii Connotatores, posito solo fundamento esse quidem totam formam Relationis secundum intrinsecam, non verò secundum esse formale denominationis relativi, defectu termini, quem essentialiter connotat, & à quo in esse denominationis essentialiter pendet. Sed

CCXIX. Contrà 1°. posito solo termino, non est tota forma Relationis secundum intrinsecam defectu fundamenti à quo essentialiter pendet, ergo neque posito solo fundamento. Consequentia probatur, quia vel per eos non dantur Relationes mutue; quod est falsum, vel si dentur, non est major ratio unius quam alterius, & consequenter esse patrem, & esse filium, idem erunt, quod nullus dixerit.

CCXX. Contrà 2°. vel terminus est intrinsecè constitutivus Relationis spectatæ secundum esse formale denominationis relativi, vel extrinsecè tantum? si 1um. ergo nec est tota intrinseca fundamentum, sive secundum intrinsecam & esse formæ, sive secundum esse formale denominationis (quæ malè distinguerentur) contrà ipsosmet; adde & ea, quæ statim adferemus contrà responsionem 2^{am}, si 2um. manet tota vis nostræ Probationis, ut consideranti patebit.

CCXXI. Contrà 3°. ex illa Responsione sequitur 1°. intellectionem, sensationem, visionem, &c. non distingui realiter ab anima; dicam enim positâ solâ animâ dictos actus semper esse secundum intrinsecam, & tantum non esse secundum extrinsecam, objectum scilicet, & cætera, quæ requirunt ut sint, illis præcisè ut realiter distinctis exceptis. 2°. esse visum, conceptum, commune, Universale, &c. esse denominationes intrinsecas respectu Petri & Pauli; dicam enim absente visione, conceptu, 1^a. intentione formali communicante, universalificante, &c. non esse quidem denominationem visus, conceptus, &c. secundum extrinsecam, visionem scilicet, conceptum, &c. bene autem secundum intrinsecam, Petrum scilicet & Paulum, & sic de aliis denominationibus extrinsecis, quas ista responsio & sententia tollit contra omnem rationem.

CCXXII. Respondent 2°. PP. Hurtadus, Ariaga, Oviédus, &c. non esse quidem soli fundamento, vel soli termino intrinsecam; sed fundamento, termino & rationi fundandi simul sumptis. At

CCXXIII. Contrà 1°. posito fundamento præcisè, aut termino præcisè, non est Relatio secundum esse formale denominationis relativi, ergo fundamentum & terminus ad hanc denominationem ha-

bendam debent se mutuo ab invicem summè distantes determinare, ut suprà num. 214. argumentabamur, quod intelligi non potest: 2°. in Relationibus mutuis v.g. similitudinis, æqualitatis, &c. in utroque extremorum est Relatio, ergo si terminus sit pars intrinsecè constitutiva Relationis fundamenti, & fundamentum pars intrinsecè constitutiva Relationis termini; terminus summè distans à fundamento debet esse intrinsecus fundamento, & fundamentum summè distans à termino debet esse intrinsecum termino, quod magis intelligi non potest, quàm quod summè distantia, quæ se respiciunt Relatione distantia, sint sibi invicem summè præsentia, ergo, &c.

CCXXIV. Contrà 2°. argumenta contrà Connotantes num. 217. facta vim suam retinent, ergo, &c. assumptum patet, nam ex ista responsione.

CCXXV. Sequitur 1°. Intellectionem, Sensationem, Visionem, &c. non distingui realiter adæquatè ab anima; sed esse inadæquatè positâ solâ animâ; adæquatè verò positâ animâ, objecto & cæteris, quæ requirunt ut sint, ipsis præcisè ut realiter distinctis exceptis: 2°. esse visum, conceptum, commune, universale, &c. esse denominationes inadæquatè intrinsecas respectu Petri & Pauli, cum sint à forma adæquatè extrinsecæ, &c.

CCXXVI. Contrà 3°. ex hac definitione Aristotelis, *Ad aliquid sunt, quibus hoc ipsum est esse ad aliud quodammodo se habere*. Communis Philosophorum sententia (ait Oviédus hic contr. 9. punct. 1°.) hanc depromit, *relativa sunt* (puta formaliter) *quorū totū esse est ad aliud, ut sit sensus, Relatio est, cuius totum esse est ad aliud*: atqui nō apparet ad quid aliud tota esse possit Relatio, si dicat intrinsecè fundamentum, terminum & rationem fundandi, aut si (ut nonnulli loquuntur) illis omnibus simul sumptis identificetur. Vnde consequenter omnino cessat sollemnis illa quaestio, an Relatio ad absolutum, an ad relativum formaliter terminetur, ergo, &c.

PROBATVR

2^a Pars, Resolutionis.

CCXXVII. Probatur 2^a Pars, quia Relatio Prædicamentalis vel formaliter fundatur in *unitate*, vel in *multitudine*, vel in *actione* aut *passione* fundamentaliter, & formaliter in conceptu agentis præcisè ut principii *quod effectus*, & actionis præcisè ut principii *quo ejusdem*: si 1um. identificatur conceptui unifico: si 2um. conceptui distinctivo: si 3um. identificatur conceptui agentis, &c. atqui hi conceptus realiter adæquatè distinguuntur à fundamento & termino, ergo, &c.

CCXXVIII. Probatur major, quia eodem modo se habent identitas, æqualitas & similitudo ad conceptum ut unificum; & diversitas, inæqualitas & dissimilitudo positiva prædicamentalis ad conceptum distinctivum, sive quo unum concipitur non esse aliud (puta in ratione Substantiæ, Quanti, vel Qualis secundum exigentiam Relationis); & causalitas relativa ut v.g. Paternitas (& idem est proportionaliter de effectivitate v.g. filiatione) ad conceptum agentis, &c. quo se habent communitas ad conceptum ut communificum, & superioritas ad conceptum ut superiorificum; atqui communitas & superioritas identificantur realiter & objective adæquatè istis conceptibus, & ab objectis eorum realiter

liter adæquatè, non secus ac ipsi, distinguuntur, ergo similiter, &c. Sed pro clariori huius intelligentia ccxxix. Nota duplicem esse diversitatem, inæqualitatem, & dissimilitudinem; unam negativam, & hæc est idem quod negatio identitatis æqualitatis, &c. vel potius idem quod negatio conceptus unifici, commensurantis, &c. in quibus fundantur; & hæc est antè intellectum, de hacque loquebamur suprà, cum diximus illa esse summè diversa, summè dissimilia, &c. quæ sunt diversa, dissimilia, &c. antè intellectum: aliam positivam, & hæc sola (ut patet) est relatio Prædicamentalis diversitatis, inæqualitatis, &c. fundata in conceptu, quo unum concipitur non esse aliud, puta secundum rationem Substantiæ in genere, vel speciei, secundum rationem quantitatis in genere, vel commensurati juxta exigentiam Relationis; nam spiritus v.g. & palmus dicunt Relationem Prædicamentalem diversitatis secundum rationem Substantiæ & Quantitatis in genere, quia spiritus non est quantus sicut palmus: palmus verò & semipalmus dicunt Relationem Prædicamentalem diversitatis secundum rationem quanti commensurati; quia palmus & semipalmus non sunt ejusdem commensurationis; idè dic proportionaliter de dissimilitudine inter Substantiam & albedinem, albedinem & nigredinè, & hæc Relatio est tantum post intellectum (ut patet:) nam sicut illa sunt eadem Prædicamentali, quæ concipiuntur ut unius Prædicamenti; æqualia, quæ concipiuntur ut unius mensuræ, &c. ita illa sunt diversa Prædicamentali, quæ concipiuntur ut distinctorum Prædicamentorum; inæqualia, quæ concipiuntur ut distinctæ mensuræ; oppositorum enim opposita est ratio; & alioqui diversitas, inæqualitas, &c. esset negativa & exclusiva à Prædicamento, contra Aristotelem & communem omnium.

ccxxx. Confirmatur 1°. ab autoritate, quia præterquam quòd hæc sententia omnino videatur D. Thomæ locis Resolutione præcedenti citatis, manifestè est Anselmi in Monolog. cap. 24°. ubi docet Relationes, seu relativas denominationes non solum in creatis, sed etiam in Deo, sinè scrupulo admitti posse & debere, idque sinè ulla prorsus mutatione facta in Deo, ergò, &c.

ccxxxi. Confirmatur 2°. à ratione pro utraque parte, quæ possunt esse & non esse, immutato fundamento & termino, sunt extrinseca, & realiter adæquatè distincta à fundamento & termino; atqui Relationes Prædicamentales sunt tales, ergò, &c. Probatur minor, quia Relatio sequitur rationem formalem fundandi, sive conceptum, quo præcisè posito ponitur, & quo præcisè ablato tollitur; sed dicta ratio fundandi sive conceptus potest esse & non esse immutato fundamento & termino, ergò, &c.

RESOLUTIO III.

ccxxxii. **D**ico 3°. Relatio est formalitas realiter & objectivè adæquatè identificata rationi formali & ut quo fundandi, ab eaque solà ratione formali distincta. Est omnium Nominalium Prædicamentum Relationis à cæteris aliis quousque distinguendum

ccxxxiii. Probatur 1^a. & 2^a. pars Resolutionis clarè, tum ex tota Resolutione 2^a, tum ex Refutatione distinctionis objectivæ suprà Tract. 1°. de distinctione Disp. 2^a. Dub. 5°.

ccxxxiv. Probatur 3^a. pars 1°. ex Refutatione aliarum sententiarum: 2°. quia eodem modo se

habet Relatio ad rationem formalem fundandi, quo Quantitas ad materiam, & potentiæ animæ rationalis ad animam in sententia eas realiter non distinguuntur: sed Quantitas à materia, & potentiæ ab anima, in illa sententia, solà ratione formali distinguuntur, ergò, &c. Minor patet, quia in illa sententia Quantitas & materia non distinguuntur, nisi ut conceptus formalis materiæ præcisè secundum exigentiam partium extensarum localiter, & conceptus materiæ ut primi subjecti omnium formarum: item potentiæ & anima non distinguuntur, nisi ut conceptus formalis animæ præcisè secundum quod potens est taliter vel taliter operari, & conceptus animæ ut Substantiæ spiritualis naturalis incompletæ. Consequentia tenet à pari, nam alius conceptus formalis similitudinis, utpotè formæ accidentalis referentis unam Qualitatem ad aliam, alius conceptus unifici, in quo fundatur, utpotè conceptus formalis, imaginis vitalis plures Qualitates unificantis: Item alius conceptus formalis Paternitatis, utpotè formæ referentis genitorem ad genitum; alius generationis utpotè modi tollentis in-differentiam, quam habet genitor, ut sit generans, vel non generans: Item alius conceptus, quo entitatem genitoris ut principii quod, & entitatem filii ut principii quo præcisè concipimus, & sic de aliis, ergò, &c.

ccxxxv. Confirmatur: vel dicendum duo alba esse similia formaliter secundum suas entitates Physicas, ut docet P. Compt. Metaph. disp. II. Sect. 12. vel agnoscendū puto similitudinem realiter distinctam, vel defendendum sententiam nostram, hac & præcedenti Resolutione allatam; atqui 1um dici non potest; quia similitudo formalis fundatur in unitate formali; duo autem alba dici non possunt formaliter unum antè intellectum, magis quam formaliter universalis antè intellectum, ut consideranti patebit. 2um autem sufficienter rejectum est Resolutione 1^a, ergò, &c.

ccxxxvi. Dices fortè 1°. ex hac Resolutione & suprà dictis de Relatione Transcendentali, sequitur Relationem prædicamentalem & transcendentalem non esse Relationes nisi secundum dici, sed hoc est absurdum, ergò, &c.

ccxxxvii. Respondeo, in eo nullum esse absurdum, sed id omnino dicendum, tum juxta dicta suprà de Relatione Transcendentali; tum juxta hæc dicta de Relatione Prædicamentali; quia reverà omnia esse intrinsecè absoluta, & penes conceptus nostros solum distincta, satis convincunt ibi dicta.

ccxxxviii. Dices 2°. dici non potest quod Relatio sit tantum fundamentaliter à parte rei: 1° quia ad quid ponere aliam similitudinem quam fundamentalem, distinctam ab ea, quæ est fundamentaliter, à parte rei. 2° eodem pacto possemus dicere albedinem non esse nisi fundamentaliter albedinem antè intellectum; humanitatem non esse formaliter animam & corpus unita antè intellectum; colorem non facere formaliter coloratum antè intellectum, & infinita alia chymærica, quæ gratis fingi possunt, sicut in sententia ista fingitur similitudo distincta, ergò, &c.

ccxxxix. Resp. ad 1um rogando cur, sicut alibi agnoscitur, unitatè Qualitatum à parte rei esse universalem tantum fundamentaliter, non agnoscatur illà unitatem esse relativam fundamentaliter tantum antè intellectum? in illà enim evidenter retorqueo illas tuas duas probationes: 1°. quia sicut dicis, ad

quid

quid ponere aliam similitudinem, quam fundamentalem, &c. dico, ad quid ponere aliam unitatem specificam, quam fundamentalem, &c. si dicas, quia per illam unitatem fundamentalem non habetur unitas specifica formaliter; tibi dico similiter, quia per illam similitudinem fundamentalem non habetur similitudo formaliter, & sic de cæteris, quæ adferre potes; quia unitas specificâ, & similitudo formalis solo nomine distinguuntur: nam sicut juxta Aristotelem illa sunt formaliter similia, quorum qualitas est una; ita secundum omnes, illa sunt formaliter in qualitate unum unitate specificâ, quorum qualitas est una: quod autem addi posset, unum & simile esse respectus disparatos, videtur omnino falsum, si agatur de uno unitate communi, de qua hic agimus; nec minus possunt summè distincta esse unum hanc unitatem, quam similitudine: est tamen verum, si agatur de unitate indivisionis in se, & divisionis à quolibet alio; sed de hac unitate, cum sit hæc sola uniuscujusque rei hæcitas in particulari, nec ipse, nec ullus alius ad rem agere potest. Ex his

CCXL. Dico: omnino debere poni ex Aristotele supra num. 213, citato, Relationem formalem distinctam à fundamentali; quia Prædicamenta saltè ratione inter se distinguuntur; sic enim ponitur unitas formalis universalis distincta à fundamentali, quia si fundamentalis esset formalis, sequeretur aliqua contradictio, &c. dum verò respondent aliqui secundum Aristotelem hæc decem Prædicamenta non semper significare res distinctas inter se, quia actio & passio sunt duo Prædicamenta, & tamen non distinguuntur, ut omnes admittunt; se proprio gladio jugulant; quia licet plerique admittant actionem & passionem non distinguunt realiter, nulli tamen negant distinguere ratione; ac proinde, per hoc saltem stat, quod Aristoteles duo illa Prædicamenta inter se ratione distinxerit, & consequenter etiam Prædicamentum Relationis à cæteris; item quod similiter ipsi Adversarii Relationem prædicamentalem, id est, formalem, à cæteris Prædicamentis ratione nobiscum distinguere debeant.

CCXLI. Resp. ad 2um attendendo ad communem loquendi modum, nullam esse distinctionem inter totum & partes, albedinem formaliter & similitudinem, &c. Ratio est, quia communis loquendi modus, non distinguit inter terminos formaliter & fundamentaliter; Philosophi verò (saltem non vulgares & alicujus notæ) distinguunt illos: unde Thomistæ dicunt Relationem formaliter distinguere realiter à fundamento & termino: non autem Relationem fundamentaliter: Scotistæ autem dicunt totum formaliter distinguere realiter à suis partibus, sive à toto fundamentaliter, ac proinde albedinem, ut est totum formaliter, distinguere realiter à suis partibus integrantibus; ego verò, ut Philosophum decet, rationem sectatus, præclaros illos Philosophos imitatus, & incultæ Plebi communem loquendi modum relinquens, distinxit hos terminos formaliter & fundamentaliter, non quidem realiter antè intellectum (ut ipsi in Relatione, toto, &c.) sed realiter post intellectum, volens ly formaliter importare distinctionem per intellectum; quod idem, facio in Physica pro albedine respectu suarum partium, & humanitate respectu animæ & corporis unitorum; volens, hæc quidem esse à parte rei, non tamen totum ut totum formaliter, nisi juxta communem loquendi modum, quem incultis libens relinquo. Et sic patet quid re-

spondendum sit ad infinita alia, quæ (non satis attentè) finguntur esse chymærica; sed de distinctione totius à partibus aliquid ex professo dicemus in Physica.

DUBIUM VIII.

An Relatio terminetur ad absolutum, an ad correlativum formaliter.

CCXLII. **A**ntè Resolutionem Suppono, sensum dubii esse, an Relatio terminetur ad Correlationem sibi oppositam? an ad subjectum extrinsecum illius, sive ad subjectum ab illa extrinsecè denominatum: ex quo liquet dubium tantum procedere de Relationibus mutuis; quia non mutue non habent Correlationem: Hoc supposito, sit

RESOLUTIO I.

CCXLIII. **D**ico 1°. Nullæ Relationes (etiam æquiparantiæ) seipsis terminantur ad oppositam Correlationem: est contra PP. Compl. Nostros, Ioan. à S. Thom. Arriagâ, Oviedû & alios.

CCXLIV. Probatur, quia omnis Relatio est indifferens, ut terminetur ad oppositam correlationem, vel non terminetur, ergo, &c. probatur antecedens, quia ad illam terminari non potest, nisi adsit ratio fundandi, sed 1^a. Relatione posita ratio fundandi Relationis ipsius ad correlationem, utpotè conceptus, est indifferens ut sit vel non sit, & abesse ac adesse potest, ergo, &c.

CCXLV. Nec dicas rationem fundandi Relationes similitudinis inter albedinem A. & albedinem B. simul esse rationem fundandi Relationes similitudinis harum Relationum; quia eadem ratio ob quam requirimus rationem fundandi Relationes similitudinis inter albedinem A. & albedinem B. ab his realiter distinctam, videlicet, summa distinctio & diversitas negativa albedinis A. & albedinis B. antè conceptum eas unificantem, hic militat. Nam hæc similitudo albedinis A. & hæc similitudo albedinis B. non minus sunt summè distinctæ & diversæ antè conceptum eas unificantem, utpotè objectivè indivisibiliter hoc & hoc, quam hæc albedo A. & hæc albedo B. nec unificantur per conceptum has unificantem, quia hic conceptus in illas non tendit in actu signato; sed in actu exercito facit duas; unam unum extremum extrinsecè afficiens, aliam alterum.

CCXLVI. Confirmatur. Ideo universalitas, quæ est aliis ratio prædicandi ut quod, non est sibi ipsi ratio prædicandi ut quod: sed debet esse talis per universalitatem realiter distinctam; ideo unio, quæ est propriis extremis ratio uniendi ut quod, non est sibi ipsi ratio uniendi aliis ut quod, sed debet illis ut quod uniri per unionem realiter distinctam: id est actio, quæ est effectui ratio fiendi ut quod à Proprio principio, non est sibi ipsi ratio fiendi ut quod ab aliis principiis, sed debet ab illis ut quod fieri per actionem realiter distinctam: quia sunt indifferentia ad hoc ut sint talia, ut colligitur ex eo quod non sequitur processus in infinitum; si dicantur talia fieri per universalitatem, unionem, actionem, &c. realiter distinctam: subsumo, atqui ex eo quod Relationes (etiam æquiparantiæ) seipsis non terminantur ad oppositam correlationem, non sequi-